

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการครอบครองและการใช้สเปร์ย์พริกไทย ในการป้องกันตัว

จากการศึกษาประเด็นปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สเปร์ย์พริกไทยในการป้องกันตัว โดยทบทวนงานวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากแนวคิด ทฤษฎี กฎหมายต่างประเทศและกฎหมายของประเทศไทยในบทที่ 2 และบทที่ 3 จะเห็นได้ว่า ในปัจจุบันการก่ออาชญากรรมในสังคมไทยไม่ว่าจะเป็นข้อมูลคดีอาญาจากข่าวหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อออนไลน์ต่างๆ มีแนวโน้มที่รุนแรงเพิ่มมากขึ้น ทั้งในด้านสถิติการก่ออาชญากรรม วิธีการประกอบอาชญากรรมของผู้กระทำความผิด เช่น ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ข่มขืนกระทำชำเรา คดียาเสพติด เป็นต้น ซึ่งมีจำนวนผู้กระทำความผิดในแต่ละวันมากมายและก็มีผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมจำนวนมาก แม้รัฐจะมีการเพิ่มมาตรการคุมเข้มเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิด แต่ก็ไม่ได้ทำให้อาชญากรรมลดลงอย่างเห็นได้ชัด จึงมีความจำเป็นต้องอาศัยการป้องกันตนเอง แต่หากให้ป้องกันด้วยการพกพาอาวุธก็อาจจะทำให้ถูกดำเนินคดีเสียเอง รัฐจึงควรมีมาตรการที่จะทำให้ประชาชนพลเมืองสามารถพกพาอุปกรณ์อย่างสเปร์ย์พริกไทยไว้ใช้สำหรับการป้องกันตัวอย่างถูกกฎหมาย เนื่องจากมีขนาดเล็ก กะทัดรัด พกพาเอาไว้ในกระเป๋าได้ และสามารถหยิบขึ้นมาใช้งานได้ง่าย เพื่อลดการก่ออาชญากรรมในสังคมได้ โดยเฉพาะเพศหญิงเป็นเพศที่อ่อนแอซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องปกป้องตัวเองจากอาชญากรรม การมีอุปกรณ์ที่ดีเพื่อนำมาพกพาเอาไว้ในการป้องกันตัวเอง เพื่อเป็นเครื่องสำรองหรือเพื่อลดช่องโอกาสในการกระทำความผิดของอาชญากรในภายภาคหน้าได้ แต่ภาครัฐกลับมีกฎหมายที่กำหนดให้สเปร์ย์พริกไทยเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายและมีโทษที่รุนแรงเมื่อเทียบกับความร้ายแรงของอุปกรณ์สเปร์ย์พริกไทยที่ไม่ได้เป็นอันตรายถึงแก่ชีวิต

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศได้กำหนดหลักในเรื่องของสิทธิและเสรีภาพ ว่าประชาชนทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและทรัพย์สินของตนเองที่บุคคลอื่นไม่สามารถที่จะมาละเมิดได้ ประชาชนทุกคนจึงต้องมีสิทธิที่จะปกป้องชีวิตและทรัพย์สินของตนเองได้ อีกทั้งตามแนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่เป็นสิทธิโดยชอบธรรมที่ทุกคนมีสิทธิและ

เสรีภาพในการกระทำการหรืองดเว้นกระทำการ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง มีสิทธิในการดำรงชีวิตประจำวันให้อยู่ในเสรีธรรมและความมั่นคงแห่งร่างกาย ไม่ควรที่จะได้รับการทรมานที่ทารุณโหดร้ายไร้มนุษยธรรม ห้ามให้ผู้ใดมาเหยียดหยามเกียรติ มีสิทธิได้รับการเยียวยาหากมีผู้ใดมากระทำละเมิดต่อสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ ดังนั้น สิทธิในชีวิตและร่างกายจึงเป็นสิทธิที่มีความสำคัญที่สุดและเป็นสิทธิที่ไม่อาจให้ผู้ใดมาละเมิดได้ เมื่อมีผู้ใดมากระทำการละเมิดต่อชีวิตหรือทรัพย์สิน ผู้นั้นก็สมควรที่จะได้รับโทษทางอาญาตามกฎหมาย แต่อาชญากรรมก็ได้ถูกก่อให้เกิดขึ้นแล้ว ความผิดสำเร็จแล้ว เข็ญก็ได้รับความเสียหายจากการกระทำนั้นแล้ว ทำให้รัฐถึงไม่ยอมให้มีมาตรการในการป้องกันการเกิดอาชญากรรมตามทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime Triangle Theory) โดยไม่ควรให้สามเหลี่ยมอาชญากรรมนั้นครบองค์ประกอบของการเกิดอาชญากรรมที่มีอยู่ด้วยกัน 3 ด้าน คือ ผู้กระทำความผิด เข็ญ และ โอกาส หากขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไปก็ไม่อาจจะทำให้อาชญากรรมนั้นเกิดขึ้นได้ ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าการลดโอกาสของผู้กระทำผิดที่จะมีความสามารถในการลงมือกระทำความผิดหรือก่ออาชญากรรมได้โดยการอนุญาตให้บุคคลสามารถพกพาและใช้อุปกรณ์สเปรย์พริกไทยที่ใช้สำหรับการป้องกันตัวเพื่อป้องกันอาชญากรรม เมื่อผู้กระทำความผิดไม่สามารถก่ออาชญากรรมขึ้นได้ก็จะไม่มีความสูญเสียหรือความเสียหายเกิดขึ้น อีกทั้งการลดช่องโอกาสของคนร้ายก็เป็นไปตามทฤษฎีการลดช่องโอกาสในการกระทำความผิดที่สามารถกระทำได้ด้วยการสร้างสิ่งกีดขวางมิให้ผู้กระทำความผิดเข้าถึงตัว สิ่งของ หรือบริเวณสถานที่ต่างๆ แต่ด้วยความที่กฎหมายของไทยได้จำกัดและแบ่งชนิดของความอันตรายของสารซึ่งเป็นวัตถุอันตรายไว้อย่างเคร่งครัด จึงทำให้เกิดปัญหาต่อการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน และเกิดปัญหาในการนำมาบังคับใช้ในสังคมไทยหลายประการ ทั้ง ๆ ที่การก่ออาชญากรรมในประเทศไทยก็เพิ่มมากขึ้น แต่กลับไม่มีตัวช่วยหรืออุปกรณ์ใดที่จะสามารถนำมาพกพาไว้เพื่อป้องกันตัวเองให้รอดพ้นจากภัยอันตรายต่าง ๆ ได้ กฎหมายก็ไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน ดังนั้น ในบทนี้จึงได้นำประเด็นปัญหามาวิเคราะห์เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ประกอบด้วย

- 1) ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการครอบครองสเปรย์พริกไทยในการป้องกันตัว
- 2) ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สเปรย์พริกไทยในการป้องกันตัว
- 3) ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับบทกำหนดโทษสำหรับการครอบครองและการใช้สเปรย์พริกไทยในการป้องกันตัว

4.1 ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการครอบครองสเปรย์พริกไทยในการป้องกันตัว

จากการศึกษาพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 มาตรา 43 วรรคหนึ่ง ประกอบกับประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องบัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย ที่ได้กำหนดถึงการห้ามประชาชนทุกคนทำการผลิต นำเข้า หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายชนิดที่ 4 ซึ่งเป็นวัตถุอันตรายหรือความเสี่ยงสูงทั้งจากคุณสมบัติของตัวสารเองหรือจากลักษณะการใช้ เมื่อวัตถุอันตรายชนิดที่ 4 เป็นวัตถุที่มีความอันตรายมากที่สุด กฎหมายจึงต้องกำหนดไว้เป็นการเด็ดขาด หากบุคคลใดฝ่าฝืนต้องถูกลงโทษตามกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับไม่เกิน 1,000,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 74 วรรคหนึ่ง

สเปรย์พริกไทย เป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้มากจากน้ำมันจำพวกพริก มีสารประกอบสำคัญที่อยู่ในสเปรย์พริกไทยที่เรียกว่า สารแคปไซซิน (Capsaisin) ซึ่งเป็นสารเคมีที่สำคัญในสเปรย์ที่ได้มาจากสารสกัดพริก เมื่อออกฤทธิ์จะทำให้มีอาการแสบร้อนหรือระคายเคืองบริเวณดวงตา ผิวหนัง หายใจลำบาก ไอ จาม ขึ้นอยู่กับความเข้มข้นของสเปรย์ แต่อาการเหล่านี้จะหายไปเองภายในเวลา 15-30 นาที ซึ่งหากมีอาการเหล่านี้สามารถทำการปฐมพยาบาลได้โดยให้รับล้างหน้า ล้างตา ใช้นมสดหรือนมจืดชนิดไม่พร่องมันเนย เพราะมีไขมันสูง ทำให้ช่วยละลายน้ำมันพริกไทยให้ออกมาได้ง่ายขึ้น แต่หากไม่สามารถหานมมาล้างก็สามารถใช้น้ำสะอาดล้างแทนได้ แต่ต้องไม่ใช่ น้ำอุ่น เพราะจะทำให้ไขมันพริกกระจายตัวได้เร็วมากยิ่งขึ้น

ประเด็นปัญหา คือ เนื่องจากประชาชนมีความต้องการที่จะครอบครองหรือพกพาอุปกรณ์สเปรย์พริกไทยไว้สำหรับการป้องกันตัวโดยที่ไม่มีความผิดตามกฎหมาย เมื่อมีภัยอันตรายเกิดขึ้นกับประชาชนก็สามารถป้องกันตนเองจากอาชญากรรมได้ และเมื่อพิจารณาจากเจตนารมณ์ของกฎหมาย คำว่า ภัยอันตรายที่ใกล้จะถึง เป็นเรื่องและผู้กระทำการป้องกันมีการเผชิญหน้ากับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นภัยอันตรายที่เกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมาย ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เป็นภัยอันตรายที่จะถึงตัวแล้ว บุคคลจึงมีสิทธิที่จะป้องกันเหตุภัยอันตรายนั้น เพราะความกลัวที่อยู่ในจิตใจของบุคคลเป็นภัยที่ใกล้จะถึงและจำเป็นที่จะต้องใช้สิทธิป้องกัน เพราะการป้องกันเป็นการกระทำเพื่อมิให้ภัยนั้นเกิดขึ้นจริงแก่ผู้ประสบภัยตามที่ผู้ภัยประสงค์ให้เกิดขึ้น หากผู้ก่อภัยกระทำการสำเร็จย่อมเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย แม้ว่าผู้ก่อภัยจะต้องรับโทษตามกฎหมายแต่ผู้ประสบภัยก็ไม่ได้อยากให้มีการก่อภัยขึ้นกับตน เพราะฉะนั้นการที่ผู้ประสบภัยมีการป้องกันภัยโดยการพกพาอุปกรณ์สเปรย์พริกไทยไว้เพื่อใช้สำหรับการป้องกันตนเองจากภัยของสังคม จึงไม่ควรเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย

หากเปรียบเทียบกับกฎหมายอาญาของรัฐเท็กซัสเห็นได้ว่า เป็นรัฐที่อนุญาตให้ทุกคนในรัฐสามารถซื้อและพกพา สเปรย์พริกไทยได้โดยไม่ต้องมีการฝึกอบรมหรือใบอนุญาตใด ๆ จริง ๆ แล้ว Penal Code, Sec.46.01. DEFINITIONS (ประมวลกฎหมายอาญาของรัฐเท็กซัส) ข้อ 10 ความผิดต่อสุขภาพ อนามัย ความปลอดภัยและศีลธรรม บทที่ 46 เรื่องอาวุธ (14) ที่ให้คำจำกัดความของคำว่า “เครื่องจ่ายสารเคมี” เอาไว้ว่าเป็นเครื่องมือที่นอกเหนือจากเครื่องจ่ายสารเคมีขนาดเล็กที่ขายในเชิงพาณิชย์สำหรับการป้องกันส่วนบุคคล ทำขึ้นเพื่อจ่ายสารเคมีที่ก่อให้เกิดผลเสียทางจิตใจหรือสรีระของมนุษย์ ซึ่งห้ามให้มีการจำหน่ายอุปกรณ์จ่ายสารเคมีในเชิงพาณิชย์ แต่กฎหมายก็ได้ระบุให้อุปกรณ์สเปรย์พริกไทยที่ใช้สำหรับการป้องกันตัวได้รับการยกเว้นจากกฎหมายดังกล่าว ด้วยเหตุนี้จึงมีการจำหน่ายสเปรย์พริกไทยในเชิงพาณิชย์และทุกคนสามารถซื้อหามาพกพาได้ แต่ทั้งนี้ก็ต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันตัวเท่านั้น นอกจากนี้สเปรย์พริกไทยในรัฐเท็กซัสไม่ได้ถือว่าเป็นอาวุธที่ผิดกฎหมาย และยังสามารถพกพาเพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันตัวได้ เพียงแต่ห้ามมิให้บุคคลใดใช้เพื่อทำร้ายผู้อื่น

สำหรับรัฐนิวยอร์กเห็นได้ว่า มีการกำหนดให้พลเมืองในรัฐสามารถพกพาสเปรย์พริกไทยได้โดยถูกกฎหมาย เพียงแต่ผู้ซื้อจะต้องซื้อจากสถานที่ที่ได้รับอนุญาตจากรัฐแล้วเท่านั้น ไม่สามารถซื้อขายผ่านทางระบบออนไลน์หรือจัดส่งมาจากรัฐอื่นได้ เว้นแต่เป็นสเปรย์สำหรับสัตว์ เช่น สเปรย์สำหรับสุนัขหรือหมี เป็นต้น กฎหมาย New York State Penal Law, Section §265.20 (กฎหมายอาญาแห่งรัฐนิวยอร์ก) เรื่องข้อยกเว้นเกี่ยวกับอาวุธ การขายอุปกรณ์สเปรย์ป้องกันตัวเอง มาตรา 265.20 ข้อ 14 ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ซื้อที่สามารถซื้อสเปรย์พริกไทยไว้พกพาได้ คือ บุคคลที่อายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี ไม่เคยถูกพิพากษาว่ามีความผิดทางอาญาหรือข้อหาทำร้ายร่างกาย เมื่อผู้ซื้อคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดแล้วก่อนการส่งมอบสเปรย์พริกไทยให้ผู้ซื้อ ต้องแสดงหลักฐานเกี่ยวกับอายุและคำปฏิญาณในแบบฟอร์มที่ได้รับอนุมัติจากผู้กำกับการตำรวจของรัฐว่าไม่ได้ถูกพิพากษาว่ามีความผิดทางอาญาหรืออาชญากรรมเกี่ยวกับการทำร้ายร่างกายด้วย นอกจากนี้สเปรย์พริกไทยที่ซื้อมาครอบครองหรือพกพาได้โดยชอบด้วยกฎหมายต้องมีฉลากที่ระบุคำเตือนด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้ “คำเตือน: การใช้สารหรืออุปกรณ์นี้เพื่อวัตถุประสงค์อื่นใด นอกเหนือจากการป้องกันตนเองถือเป็นความผิดทางอาญาตามกฎหมาย เนื้อหาที่มีความอันตราย โปรดใช้ด้วยความระมัดระวัง ห้ามขายอุปกรณ์นี้โดยบุคคลอื่นนอกเหนือจากตัวแทนจำหน่ายที่ได้รับอนุญาต การครอบครองอุปกรณ์นี้โดยบุคคลใดก็ตามที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีหรือโดยใครก็ตามที่ถูกพิพากษาว่ามีความผิดทางอาญาหรือทำร้ายร่างกายถือเป็นสิ่งผิดกฎหมาย” รวมถึงต้องมีการระบุถึงคำแนะนำการใช้ ข้อมูลการปฐมพยาบาล ข้อมูลความปลอดภัยและการจัดเก็บ ต้องระบุหมายเลข

โทรศัพท์โทรฟรีเพื่อให้ผู้ซื้อได้ติดต่อกลับเมื่อเกิดปัญหาเบาะข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกอบรมการป้องกันตัวและความปลอดภัย และจำกัดจำนวนการซื้อเพียง 2 เครื่องในคราวเดียวกัน

ในรัฐแคลิฟอร์เนียนั้น California Penal Code มาตรา 22810 เห็นได้ว่า มีการกำหนดให้สเปรย์พริกไทยสามารถซื้อ ครอบครองเพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันตนเองเท่านั้น หากใช้สเปรย์พริกไทยด้วยความโกรธและไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันตนเอง จะต้องถูกดำเนินคดีลหุโทษหรือความผิดทางอาญาตามกฎหมาย กำหนดคุณสมบัติของผู้ซื้อสเปรย์พริกไทยว่า ต้องไม่เคยถูกตัดสินว่ามีความผิดทางอาญาหรืออาชญากรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำร้ายร่างกายทั้งในรัฐแคลิฟอร์เนียเองและรัฐอื่น ๆ ห้ามจำหน่ายสเปรย์พริกไทยให้แก่ผู้เยาว์ ผู้ที่ติดยาเสพติด นอกจากนี้กฎหมายของรัฐแคลิฟอร์เนียยังได้กำหนดให้ภาชนะที่บรรจุสเปรย์พริกไทยจะต้องมีขนาดไม่เกิน 2.5 ออนซ์สเปรย์ บรรจุภัณฑ์ต้องมีฉลากระบุค่าเดือน ต้องระบุวันหมดอายุของอุปกรณ์ คำแนะนำในการใช้ ข้อมูลการปฐมพยาบาล ความปลอดภัย และข้อมูลการเก็บรักษา รวมถึงผลทางกฎหมาย หากไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด ในกรณีผู้เยาว์ที่มีอายุครบ 16 ปี สามารถซื้อและครอบครองสเปรย์พริกไทยได้ หากผู้เยาว์มาพร้อมกับพ่อแม่หรือผู้ปกครองโดยมีความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษร และหากผู้เยาว์ทำให้เกิดความเสียหายอันเป็นผลมาจากความประมาทเลินเล่อ การกระทำโดยมิชอบ หรือการละเว้นการใช้สเปรย์พริกไทย พ่อแม่หรือผู้ปกครองจะต้องรับผิดชอบร่วมกับผู้เยาว์ด้วย

สำหรับประเทศไทยนั้น ไม่ได้มีกฎหมายกำหนดถึงเรื่องการครอบครองหรือพกพาอุปกรณ์สเปรย์พริกไทยสำหรับการป้องกันตัวเอาไว้เป็นการเฉพาะ เพียงแต่กำหนดให้สารประกอบสำคัญที่อยู่ในสเปรย์พริกไทยที่เรียกว่า สารแคปไซซิน (Capsaicin) ที่ถูกระบุว่าเป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ 4 ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย พ.ศ. 2556 บัญชีที่ 4.1 รายชื่อสารควบคุม ลำดับที่ 42 เป็นสารในผลิตภัณฑ์ที่นำมาใช้เพื่อขัดขวางระบบการทำงานของร่างกายเป็นการชั่วคราวเพื่อป้องกันหรือทำร้ายผู้อื่น และอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เมื่อกฎหมายมีการห้ามสารแคปไซซินที่เป็นส่วนประกอบในสเปรย์พริกไทยแล้ว จึงทำให้บุคคลใดก็ไม่สามารถที่จะครอบครองหรือพกพาสเปรย์พริกไทยได้ เพราะกลัวว่าจะมีความผิดตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 มาตรา 43 วรรคหนึ่ง ที่ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต นำเข้า หรือมีไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบ แต่ก็ขออนุญาตได้เฉพาะกรณีที่น่าไปใช้เป็นสารมาตรฐานในการวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการเท่านั้น และการขออนุญาตนั้นก็ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด หากบุคคลใดฝ่าฝืนกระทำการดังกล่าวแล้วจะต้องถูกลงโทษตามกฎหมาย

การครอบครองหรือพกพาสเปรย์พริกไทยไว้ใช้สำหรับการป้องกันตัวในรัฐเท็กซัส รัฐนิวยอร์ก และรัฐแคลิฟอร์เนีย ได้กำหนดอนุญาตให้มีการครอบครองหรือพกพาสเปรย์พริกไทย

เพื่อป้องกันตัวเองเป็นอย่างดีถูกกฎหมาย เพียงแต่มีข้อจำกัดในการใช้ตามกฎหมายเท่านั้น ซึ่งโดยกฎหมายเกี่ยวกับสเปร์ย์พริกไทยในรัฐเท็กซัส รัฐนิวยอร์ก และรัฐแคลิฟอร์เนีย จะกำหนดให้มีไว้เพื่อป้องกันตัวจากภัยคุกคามที่เกิดขึ้นจริงเท่านั้น และที่สำคัญการป้องกันตนเองและกำลังที่จะใช้ ต้องมีความจำเป็นและได้สัดส่วนกับภัยคุกคามที่พบเจออยู่ ณ ขณะนั้น แต่หากผู้ใดใช้สเปร์ย์พริกไทยด้วยเหตุผลที่นอกเหนือไปจากการป้องกันตัว หรือมีการช่วยในการต่อสู้ด้วย จะส่งผลให้ผู้นั้นถูกดำเนินคดีในข้อหาทำร้ายร่างกายตามกฎหมายได้ จะเห็นได้ว่าประเทศที่มีการกำหนดมาตรการในการควบคุมการครอบครองสเปร์ย์พริกไทยมักจะมีใจต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนมากกว่าการหาวิธีจับกุมอาชญากรซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ ต้องรอให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นเสียก่อนจึงจะหาวิธีจัดการกับผู้ที่ทำให้กระทำความผิด ซึ่งไม่น่าจะถูกหลักการตามทฤษฎีสยามเหลี่ยมอาชญากรรมที่รัฐต้องลดโอกาสของผู้ที่จะกระทำความผิดเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำความผิดนั้นเกิดขึ้น อีกทั้ง เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา 77 ที่ระบุให้รัฐต้องจัดให้มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น ยกเลิกและปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ เพื่อไม่ให้เป็นการรบกวน รวมถึงให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมายได้สะดวกและเข้าใจง่ายประชาชน ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสเปร์ย์พริกไทยนั้นไม่ได้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ถ้าหลัง ควรที่จะได้รับการแก้ไข เมื่อนำทฤษฎีป้องกันสังคมมาปรับใช้กับการสร้างระบบของมาตรการทางอาญาเป็นนโยบายสังคมเชิงรุกในการป้องกันคุ้มครองบุคคลในสังคม และในขณะเดียวกันก็เป็นการคุ้มครองผู้กระทำความผิดด้วยเช่นกัน การป้องกันสังคมเป็นการกำหนดว่าผู้กระทำความผิดควรได้รับการปฏิบัติภายใต้กรอบและวิธีการทางกฎหมาย การป้องกันทางสังคมมีจุดมุ่งหมายในการคุ้มครองสังคมจากการกระทำความผิดทางอาญา โดยการหาทางแก้ไขปัญหอาชญากรรมด้วยวิธีการที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

นอกจากนั้น หากเปรียบเทียบกับการพกพาอาวุธปืนที่มีกฎหมายควบคุมคือ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน ที่เป็นกฎหมายที่นำมาใช้ในการควบคุมการพกพาอาวุธปืนเป็นการเฉพาะ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของประชาชน ซึ่งรัฐจะกำหนดมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาวุธปืนเพื่อให้ประชาชนได้ปฏิบัติตาม ทำให้การพกพาอาวุธปืนสามารถควบคุมและตรวจสอบได้ว่าผู้ใดเป็นเจ้าของ ซึ่งหากผู้ใดจะมีไว้ในครอบครองจะต้องขออนุญาตจากนายทะเบียนเสียก่อน เนื่องจากอาวุธปืนมีความรุนแรงสูง จึงต้องมีความจำเป็นต้องควบคุมอย่างเข้มงวดตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย เพื่อไม่ให้สังคมเกิดความวุ่นวายและไม่เป็นระเบียบ แต่เมื่อมาพิจารณาถึงความร้ายแรงของอาวุธปืนกับสเปร์ย์พริกไทย จะเห็นว่า สเปร์ย์พริกไทยมีความร้ายแรงน้อยกว่าอาวุธปืน

เป็นอย่างมาก หากลั่นไกออกไปแล้วถูกสิ่งมีชีวิตอาจทำให้เป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ แต่สเปรย์พริกไทยไม่ได้มีความร้ายแรงถึงขั้นที่จะทำให้ถึงแก่ความตายได้ การกำหนดเป็นพระราชบัญญัติขึ้นใหม่เพื่อควบคุมสเปรย์พริกไทยจึงอาจจะยังไม่สมเหตุสมผลตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญได้ เช่นเดียวกับการพกพาอาวุธมีดที่ยังไม่มีกฎหมายที่ออกมาควบคุมอาวุธมีดเป็นการเฉพาะ แม้ว่ามีดจะเป็นอาวุธที่มีความอันตรายมากกว่าสเปรย์พริกไทยก็ตาม ซึ่งการพกพามีดนั้นให้ดูตามเจตนาของผู้พกพา หากมีเจตนาไม่สุจริตหรือพกพาไปเพื่อก่ออาชญากรรมก็จะเป็นความผิดฐานพกพาอาวุธไปในเมือง หมู่บ้านหรือทางสาธารณะ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 371 จะเห็นได้ว่าไม่ว่าจะเป็นอาวุธปืนและอาวุธมีดต่างก็มีความอันตรายมากกว่าสเปรย์พริกไทย อีกทั้งสเปรย์พริกไทยนั้นได้มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยว่า สเปรย์พริกไทยไม่ใช่อาวุธ เนื่องจากมิได้ผลิตขึ้นเพื่อทำร้ายผู้ใด และไม่อาจใช้ประทุร้ายที่ถึงขั้นเป็นอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ชีวิต ดังนั้นการพกพาสเปรย์พริกไทยจึงไม่ใช่การพกพาอาวุธ ไม่เป็นความผิดดังเช่นอาวุธมีดหรืออาวุธปืน

ดังนั้น หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 เกี่ยวกับการครอบครองวัตถุอันตรายชนิดที่ 4 เฉพาะสารแคปไซซินที่เป็นสารประกอบหลักของสเปรย์พริกไทย เพื่อให้ประชาชนได้มีสิทธิและเสรีภาพในการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของตนเองหรือของผู้อื่นจากผู้ก่ออาชญากรรม จะทำให้ลดอัตราการเกิดอาชญากรรมในสังคม และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนในสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข

4.2 ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สเปรย์พริกไทยในการป้องกันตัว

จากการศึกษาพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 มาตรา 43 ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อปกป้องคุ้มครองประชาชนให้ปลอดภัยจากสารอันตราย ซึ่งกฎหมายได้เล็งเห็นถึงอันตรายของสารแคปไซซินจึงได้กำหนดให้เป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ 4 ที่ห้ามมิให้มีการผลิต นำเข้า หรือมีไว้ในครอบครองโดยเด็ดขาด พระราชบัญญัตินี้ได้บัญญัติถึงการห้ามมีวัตถุอันตรายชนิดที่ 4 ไว้ในความครอบครอง ซึ่งในสเปรย์พริกไทยนั้นได้มีการนำเอาสารสำคัญอย่างแคปไซซินมาเป็นสารประกอบหลักที่อยู่ในสเปรย์พริกไทย แต่ไม่ได้ใส่ในปริมาณที่มากเกินไป จึงทำให้การออกฤทธิ์ของสารแคปไซซินไม่ได้มีผลอันตรายต่อร่างกายขนาดถึงแก่ชีวิต เพียงแต่ส่งผลข้างเคียงที่ทำให้เกิดอาการแสบร้อนบริเวณดวงตา หรือผิวหนัง มีผลต่อระบบทางเดินหายใจและมีผลต่อการทำงานของกล้ามเนื้อ มีอาการไอ จาม แต่อาการเหล่านี้มักจะหายได้เองภายใน 10-45 นาที

ประเด็นปัญหาคือ เมื่อกฎหมายห้ามมิให้ผู้ใดมีสเปรย์พริกไทยไว้ในความครอบครองแล้วผู้นั้นก็ไม่มีสิทธิที่จะนำสเปรย์พริกไทยมาใช้ในทุกกรณี เพราะหากนำออกมาใช้ก็มีความผิดเช่นกัน

แต่เนื่องจากอาชญากรรมในสังคมไทยมีอยู่เป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการที่รัฐจะมอบความปลอดภัยให้แก่ประชาชนในกรณีที่รัฐไม่สามารถคุ้มครองได้อย่างทั่วถึง และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ให้ประชาชนมีสิทธิที่จะป้องกันตัวเอง ทรัพย์สิน ให้รอดปลอดภัยจากอาชญากรรม รัฐจึงได้กำหนดการกระทำโดยป้องกันไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 68 เมื่อกฎหมายให้อำนาจแก่ประชาชนในการป้องกันตัวเองได้ตามกฎหมายที่พอสมควรแก่เหตุ กระทำได้เท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันภัยเท่านั้น การที่ประชาชนจะใช้อำนาจในการป้องกันตนเองจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดจึงจะอ้างสิทธิในการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายได้ คือ ผู้กระทำความผิดกระทำการใดเพื่อป้องกันสิทธิของตนหรือของผู้อื่นให้พ้นจากภัยอันตราย ซึ่งภัยอันตรายนั้นเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมาย เป็นภัยอันตรายอันใกล้จะถึงอยู่เฉพาะหน้า และการกระทำนั้นต้องกระทำไปพอสมควรแก่เหตุ ดังนั้นการกระทำโดยป้องกันจะต้องได้สัดส่วนกับภัยอันตรายที่เกิดขึ้นจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมาย หากผู้กระทำการป้องกันได้กระทำการป้องกัน โดยได้สัดส่วนกับภัยอันตรายถือว่าเป็นการป้องกันพอสมควรแก่เหตุ และการกระทำดังกล่าวนั้นต้องเป็นการกระทำที่ใช้วิถีทางที่น้อยที่สุด ที่ไม่ได้แปลว่าทำน้อยที่สุด แต่เป็นการทำให้เกิดผลเสียหายน้อยที่สุดแม้อาจถึงแก่ความตายก็ตาม

จากการศึกษากฎหมายอาญาของรัฐเท็กซัส เห็นได้ว่า การใช้สเปรย์พริกไทยไม่มีกฎหมายกำหนดว่าสามารถใช้ได้ที่ไหน เมื่อใด แต่จะใช้ก็ต่อเมื่อมีบุคคลอื่นเข้ามาทำร้ายร่างกายก่อนเท่านั้น ถึงจะมีสิทธิใช้สเปรย์พริกไทยในการป้องกันตัวได้ แต่หากว่าบุคคลใดใช้สเปรย์พริกไทยโดยที่ยังไม่มีใครมาทำร้าย บุคคลนั้นจะต้องพิสูจน์การกระทำของตนเองต่อคณะลูกขุน และคณะลูกขุนจะตัดสินลงโทษหรือไม่ขึ้นอยู่กับเหตุผลในการใช้ หากไม่สมเหตุสมผลอาจถูกตั้งข้อหาทำร้ายร่างกายในทางอาญาได้ นอกจากนี้หากผู้ใดถูกตั้งข้อหาทำร้ายร่างกาย เข็้อย่าสามารถฟ้องให้บุคคลนั้นรับผิดชอบได้ แต่อย่างไรก็ตามในรัฐเท็กซัสสามารถมีและใช้สเปรย์พริกไทยได้อย่างถูกกฎหมาย โดยไม่จำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมพิเศษหรือมีใบอนุญาต แต่ต้องคำนึงอยู่เสมอว่าจะนำมาใช้ได้ก็ต่อเมื่อเป็นการนำมาใช้เพื่อป้องกันตัวตามกฎหมายเท่านั้น

ในรัฐนิวยอร์ก มีกฎหมาย New York State Penal Law เห็นได้ว่ามีการกำหนดให้ประชาชนสามารถพกพาอุปกรณ์สเปรย์พริกไทยสำหรับการป้องกันตัวหรือทรัพย์สินได้อย่างถูกกฎหมาย แต่การซื้อหามาใช้นั้นต้องซื้อจากเภสัชกรที่ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายหรือตัวแทนจำหน่ายอาวุธปืนที่ได้รับอนุญาต หรือผู้ขายอื่นที่ได้รับอนุญาตหรืออนุมัติจากผู้กำกับการค้าของรัฐเท่านั้น บรรจุกัมภ์พริกไทยต้องมีคำแนะนำในการใช้งาน และฉลากต้องมีข้อความระบุชัดเจนว่ามีไว้เพื่อป้องกันตัวเท่านั้น เมื่อผู้ที่ซื้อสเปรย์พริกไทยมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด ก็สามารถซื้อมาใช้ในความครอบครองได้โดยไม่ผิดกฎหมาย และเมื่อมีภัยร้ายเกิดขึ้นก็สามารถใช้สเปรย์พริกไทย

ในการป้องกันตัวได้โดยไม่ผิดกฎหมายหากนำมาใช้ตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายที่อนุญาตให้ใช้สำหรับการป้องกันตัวเท่านั้น

ในรัฐแคลิฟอร์เนีย มีกฎหมาย California Penal Code มาตรา 22810 เห็นได้ว่า มีการกำหนดให้สเปรย์พริกไทยสามารถซื้อหามาไว้ในความครอบครอง และใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันตนเอง โดยกำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่มีสิทธิในครอบครองสเปรย์พริกไทยเอาไว้ ดังนั้นเมื่อบุคคลใดมีสิทธิที่จะครอบครองสเปรย์พริกไทย ก็มีสิทธิที่จะใช้สเปรย์พริกไทยในการป้องกันตัวได้เช่นกัน ประชาชนในรัฐแคลิฟอร์เนียมักจะใช้สเปรย์พริกไทยเพื่อปกป้องอันตรายจากผู้ที่เข้ามาถูกราน และสัตว์ดุร้าย เท่านั้น หากใช้สเปรย์พริกไทยเหตุเพราะความโกรธแค้นและไม่ได้มีจุดประสงค์เพื่อป้องกันตัวเองแล้ว ก็จะมีคามผิดทางอาญา อีกทั้งกฎหมายยังกำหนดให้สเปรย์พริกไทยต้องมีฉลากระบุค่าเตือนในการใช้สารหรืออุปกรณ์ว่า หากใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่นอกเหนือจากการป้องกันตัวแล้วจะเป็นความผิดต่อกฎหมาย นอกจากนั้นยังกำหนดขนาดของอุปกรณ์ที่สามารถใช้สเปรย์พริกไทยในการป้องกันตนเองได้ไม่เกิน 2.5 ออนซ์สเปรย์

จากกฎหมายของรัฐในต่างประเทศที่ได้กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า รัฐแต่ละรัฐจะกำหนดมาตรการในการใช้สเปรย์พริกไทยเฉพาะเพื่อการป้องกันตัวเท่านั้น การกำหนดมาตรการทางกฎหมายเช่นนี้เป็นการออกกฎหมายมาเพื่อให้สิทธิแก่ประชาชนในการป้องกันตัว แล้วเหตุใดประชาชนในประเทศไทยถึงไม่มีสิทธิที่จะมีอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการป้องกันตัว อย่างเช่นสเปรย์พริกไทยที่เป็นเพียงอุปกรณ์ขนาดเล็ก พกพาสะดวก สามารถหยิบขึ้นมาใช้งานได้ง่าย อีกทั้งจุดประสงค์ในการผลิตสเปรย์พริกไทยขึ้นมาก็เพื่อใช้ในการป้องกันตัวเอง ซึ่งในประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่จะอนุญาตให้ประชาชนในประเทศสามารถครอบครองสเปรย์พริกไทยเพื่อใช้ในการป้องกันตัวได้ แต่สำหรับประเทศไทยกลับมองว่าสเปรย์พริกไทยเป็นสิ่งอันตราย เป็นอุปกรณ์ที่ต้องควบคุม เนื่องจากในสเปรย์พริกไทยมีสารต้องห้ามตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องบัญชีรายชื่อวัตถุอันตรายที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้ที่ใช้สเปรย์พริกไทยแม้จะใช้เพื่อป้องกันตัวก็มีความผิดตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 เพราะเมื่อประชาชนไม่มีสิทธิที่จะมีสเปรย์พริกไทยไว้ในครอบครอง ก็แสดงว่าประชาชนยังไม่มีสิทธิที่จะนำสเปรย์พริกไทยมาใช้ในการป้องกันตัวหรือกรณีอื่นใดก็ตาม

ดังนั้น หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ซึ่งมีสารประกอบสำคัญ (สารแคปไซซิน) ที่เป็นสารควบคุมตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องบัญชีวัตถุอันตราย จะทำให้ประชาชนในสังคมได้ใช้สิทธิในการป้องกันตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายรัฐธรรมนูญในเรื่องของสิทธิและเสรีภาพในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของตนเอง

4.3 ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับบทกำหนดโทษในการครอบครองและการใช้สเปรย์พริกไทยในการป้องกันตัว

จากการศึกษาพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายที่ควบคุมวัตถุอันตราย ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย โดยสารแคปไซซินซึ่งเป็นสารประกอบหลักในสเปรย์พริกไทยถูกจัดให้เป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ 4 ระบุอยู่ในบัญชีรายชื่อวัตถุอันตรายเอกสารแนบท้ายประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องบัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย พ.ศ. 2556 บัญชีที่ 4.1 รายชื่อสารควบคุมลำดับที่ 42 เป็นสารในผลิตภัณฑ์ที่นำมาใช้เพื่อขัดขวางระบบการทำงานของร่างกายเป็นการชั่วคราวเพื่อป้องกันหรือทำร้ายผู้อื่น อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เป็นวัตถุอันตรายที่ห้ามผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครอง ตามมาตรา 43 วรรคหนึ่ง หากผู้ใดฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับไม่เกิน 1,000,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 74 วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นโทษที่มีความร้ายแรงและค่อนข้างเป็นอัตราโทษที่สูง เมื่อเปรียบเทียบกับโทษทางอาญาของผู้ที่กระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา หรือทำร้ายร่างกาย ทั้ง ๆ ที่การใช้สเปรย์พริกไทยไว้ในความครอบครองหรือการใช้สเปรย์พริกไทยนั้นมีวัตถุประสงค์เพียงแค่อำไว้ใช้ในการป้องกันตัวจากอาชญากรรมเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม ประเด็นปัญหา คือ บทลงโทษตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 มาตรา 74 วรรคหนึ่ง มีการกำหนดโทษที่สูงเกินไป ไม่ได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของผลแห่งการกระทำ การที่สารประกอบหลักในสเปรย์พริกไทยถูกกฎหมายกำหนดให้ห้ามผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครอง จึงทำให้สเปรย์พริกไทยถูกควบคุมโดยกฎหมายไปโดยปริยาย แต่จริง ๆ แล้วผลกระทบที่เกิดจากการที่ได้สัมผัสสเปรย์พริกไทยนั้น ไม่ได้มีความรุนแรงจนถึงแก่ชีวิต เพราะสารแคปไซซินในสเปรย์พริกไทยนั้นมีปริมาณน้อย แต่กฎหมายกลับมองว่าไม่ว่าอุปกรณ์ชนิดใดก็ตามที่มีส่วนประกอบของสารแคปไซซินเป็นผลิตภัณฑ์ที่ผิดกฎหมาย และหากผู้ใดฝ่าฝืนก็ต้องได้รับโทษตามกฎหมายโดยไม่มีเหตุยกเว้น จึงทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากสเปรย์พริกไทยซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการป้องกันตัวและส่งผลกระทบต่อเพียงอาการระคายเคือง ใช้เวลาไม่นานก็สามารถกลับสู่ภาวะปกติได้ การที่กฎหมายกำหนดโทษเช่นนี้เป็นการกำหนดโทษที่รุนแรงเกินสมควร ดังทฤษฎีในการป้องกันสังคม ซึ่งแนวความคิดนี้เป็นแนวคิดที่ปฏิเสธมาตรการในการลงโทษที่ใช้วิธีรุนแรง การลงโทษเพื่อป้องกันนี้ต้องมีพื้นฐานอยู่บนลัทธิอรรถประโยชน์ที่เห็นว่าการที่จะตัดสินว่าการกระทำอย่างใดเป็นการกระทำที่ถูกต้องชอบธรรมหรือไม่ ต้องพิจารณาว่าการกระทำนั้นก่อให้เกิดผลดีแก่สังคมตามหลักอรรถประโยชน์หรือไม่ ถ้าใช้การกระทำนั้นก็ชอบธรรม ซึ่งวิธีการลงโทษตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อป้องกันนั้นจะแบ่งตามปริมาณโทษ กล่าวคือ

ปริมาณโทษต้องมากกว่าผลที่ได้จากการกระทำความผิดและปริมาณโทษต้องไม่มากเกินไปกว่าความจำเป็น ดังนั้น การให้บุคคลสามารถมีสเปร์ย์พริกไทยในการป้องกันตัวจะสามารถนำมาเป็นวิธีการป้องกันสังคมจากการกระทำความผิดทางอาญา

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีการกำหนดความผิดทางอาญา ซึ่งเป็นการกำหนดว่าการกระทำใดควรเป็นความผิดทางอาญา และเพื่อนำมาบัญญัติไว้เป็นกฎหมายในการคุ้มครองป้องกันสังคม รัฐควรอาศัยหลักการป้องกันภัยอันตรายต่อผู้อื่นมาใช้สนับสนุนการบัญญัติกฎหมายอาญา เพราะฉะนั้นหากการครอบครองสเปร์ย์พริกไทยหรือการใช้สเปร์ย์พริกไทยมีกฎหมายยกเว้นให้ไม่เป็นการผิดทางอาญา อันเนื่องมาจากการใช้สำหรับการป้องกันตัวแล้ว จะทำให้บรรลุนิติธรรมของกฎหมายในการป้องกันสังคมจากภัยอันตรายต่าง ๆ เพราะเมื่อพิจารณาถึงความร้ายแรงของสเปร์ย์พริกไทยแล้ว ฤทธิ์ของสเปร์ย์พริกไทยมีผลกระทบต่อผู้ที่โดนฉีดเพียงทำให้เกิดอาการระคายเคืองบริเวณดวงตา หรือบริเวณผิวหนัง มีอาการไอ จาม ปวดแสบปวดร้อน ซึ่งอาการเหล่านี้จะหายได้ภายในไม่กี่นาที ถือได้ว่าไม่ได้เป็นอันตรายถึงแก่ชีวิต นับได้ว่าเป็นความรุนแรงที่น้อยมาก เมื่อเทียบกับสารเคมีที่เป็นวัตถุอันตราย เช่น น้ำยาล้างห้องน้ำ หรือยาฆ่าแมลง หากกินเข้าไปอาจทำให้เสียชีวิตได้ จะเห็นได้ว่าสารเคมีที่ขยักตัวอย่างมามีฤทธิ์ทำลายระบบประสาทมากกว่าสเปร์ย์พริกไทยหลายเท่าแต่สเปร์ย์พริกไทยกลับถูกมองว่าเป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ 4 ที่มีความรุนแรงมากที่สุด จึงทำให้การครอบครองสเปร์ย์พริกไทยและการใช้สเปร์ย์พริกไทยนั้นมีโทษที่สูง

ข้อเท็จจริงข้างต้นสอดคล้องกับทฤษฎีการลงโทษทางอาญา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อตัดผู้กระทำความผิดออกไปจากสังคม ให้มีความเกรงกลัวต่อการกระทำที่ตนได้กระทำให้ขึ้น ซึ่งการลงโทษผู้ที่มีสเปร์ย์พริกไทยไว้ในครอบครองหรือผู้ที่ใช้สเปร์ย์พริกไทยเป็นการลงโทษที่ไม่ได้ลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน แต่อาจเป็นการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง เนื่องจากเป็นการหาทางป้องกันมิให้กระทำความผิดนั้นเกิดขึ้นมาได้ อีก โดยการให้การลงโทษที่ทำให้บุคคลอื่นในสังคมเกิดความเกรงกลัวโทษที่จะได้รับและไม่กล้าที่จะกระทำความผิดซ้ำอีก ซึ่งการลงโทษตามทฤษฎีนี้เป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดที่ไม่ได้พิจารณาถึงสิ่งที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำมาแล้ว แต่เป็นการลงโทษเพื่อป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดและบุคคลอื่นคิดที่จะกระทำความผิดอีก นอกจากนั้นหลักปริมาณโทษในการกำหนดโทษทางอาญาถือว่าเป็นเครื่องมือในการข่มขู่ยับยั้งมิให้บุคคลกระทำความผิด ซึ่งการกำหนดปริมาณโทษตามแนวคิดเดิมจำนวนโทษต้องมากกว่าผลที่จะได้รับจากการกระทำผิด แต่ตามแนวคิดใหม่ปริมาณโทษต้องไม่มากเกินไปกว่าความจำเป็นเพื่อบรรลุผลในการป้องกัน

จากการศึกษากฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ รัฐเท็กซัส เห็นได้ว่า ประชาชนทุกคนสามารถครอบครองสเปร์ย์พริกไทยและใช้สเปร์ย์พริกไทยได้เฉพาะในกรณีป้องกันตัวเท่านั้น แต่หากบุคคลใด

มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดหรือมีส่วนช่วยให้เกิดการกระทำความผิดนั้นเกิดขึ้นด้วย รัฐเท็กซัสก็จะมิบทลงโทษตามกฎหมายอาญา Penal Code บทที่ 12 เรื่องบทลงโทษ มาตรา 12.21 ได้กำหนดความผิดอาญาว่าบุคคลที่ใช้สเปรย์พริกไทยโดยไม่มีเจตนาอันสมควรจะถูกตัดสินว่าเป็น การทำร้ายร่างกายซึ่งเป็นความผิดอาญาประเภท A มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 4,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือทั้งจำทั้งปรับ นอกจากนี้ผู้เสียหายยังสามารถเรียกค่าเสียหายทางแพ่ง ได้อีก เช่น ค่ารักษาพยาบาลเงินที่ต้องเสียไปจากการหยุดงาน เป็นต้น

จากการศึกษามาตรการทางกฎหมายของรัฐแคลิฟอร์เนีย เห็นได้ว่า ประชาชนทุกคน สามารถครอบครองสเปรย์พริกไทยและสามารถใช้สเปรย์พริกไทยในการป้องกันตัวได้ตาม กฎหมาย แต่หากใช้สเปรย์พริกไทยด้วยความโกรธและไม่ได้มีจุดประสงค์ในการป้องกันตัวแล้ว จะต้องถูกดำเนินคดีอาญาหรือคดีละเมิดโทษ ตาม California Penal Code มาตรา 22810 ที่กำหนดให้ บุคคลใดจะซื้อ ครอบครองหรือใช้สเปรย์พริกไทยก็ได้ แต่ต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด และกระทำไปเพื่อป้องกันตัวเท่านั้น ซึ่งหากไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจะต้องถูกลงโทษตาม (g) (1) เพราะถือว่ามีความผิดในที่สาธารณะ มีโทษจำคุก 16 เดือน หรือ 2-3 ปี หรือไม่เกิน 1 เดือน หรือ ปรับไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือทั้งจำทั้งปรับ

แต่สำหรับประเทศไทยกฎหมายในการลงโทษยังไม่มีที่เหมาะสม ล้าหลัง ซึ่งไม่ได้ มีการนำกฎหมายมาวิเคราะห์ผลดี ผลเสีย ไม่ได้คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนที่จะได้รับจากการ ลงโทษที่รุนแรงเกินไป ซึ่งการกำหนดบทลงโทษในการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานมีสารแคปไซซิน ที่อยู่ในสเปรย์พริกไทยไว้ในครอบครองไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด เพราะสารแคปไซซิน ที่เป็นส่วนประกอบในสเปรย์พริกไทยมีปริมาณที่ไม่สามารถส่งผลอันตรายที่รุนแรงได้ การกำหนด โทษก็ควรเป็นไปอย่างเหมาะสมเช่นกัน จะเห็นได้ว่าในต่างประเทศการลงโทษผู้กระทำความผิด กรณีที่ครอบครองหรือใช้สเปรย์พริกไทยโดยผิดกฎหมาย คือ ไม่ได้ใช้เพื่อการป้องกันตัว แต่ใช้ เพื่อจุดประสงค์อื่น ก็จะต้องได้รับโทษทางอาญาเช่นกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบกับบทลงโทษของ กฎหมายไทย เพียงเฉพาะการครอบครองเท่านั้นยังมีโทษที่สูงมาก แล้วถ้าหากมีการใช้ด้วยแล้ว คงไม่ต้องพูดถึงว่าโทษจะสูงเพิ่มขึ้นอีกเพียงใด

ดังนั้น หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 เกี่ยวกับบทลงโทษ ของผู้กระทำความผิดฐานครอบครองหรือใช้สเปรย์พริกไทยที่นำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ นอกเหนือจากการป้องกันตัวเองจากการกระทำความผิดอาญาต่าง ๆ จะทำให้ประชาชนสามารถ เข้าถึงและใช้สิทธิในการป้องกันตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้กฎหมายมีการลงโทษ อย่างสมเหตุสมผล และสอดคล้องกับการใช้สิทธิและเสรีภาพในการป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน ของตนเอง

จากการวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสเปร์ย์พริกไทยในการป้องกันตัวทั้ง 3 ประเด็น ประกอบด้วย (1) ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการครอบครองสเปร์ย์พริกไทยในการป้องกันตัว (2) ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการใช้สเปร์ย์พริกไทยในการป้องกันตัว และ (3) ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับบทกำหนดโทษในการครอบครองและการใช้สเปร์ย์พริกไทยในการป้องกันตัว พบว่าเมื่อประชาชนในสังคมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญในการที่จะปกป้องหรือป้องกันตนเองจากภัยในสังคมหรือจากการกระทำความผิดทางอาญาที่เกิดขึ้น และด้วยอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีไม่เพียงพอต่อประชากรในสังคม หากมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นอาจจะเข้าทำการช่วยเหลือไม่ได้ในทันที ประกอบกับการป้องกันตนเองจากภัยอันตรายอันใกล้จะถึง ก็เป็นบทกฎหมายที่บัญญัติขึ้นมาเพื่อให้ประชาชนได้ใช้สิทธิป้องกันตนเองได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น รัฐก็ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ป้องกันตนเองจากภัยอันตรายโดยการใช้อุปกรณ์ในการป้องกันตัวอย่างสเปร์ย์พริกไทยได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย จากการศึกษาถึงสภาพปัญหาดังกล่าวจึงเห็นควรเสนอให้มีการแก้ไขปัญหาในการใช้สเปร์ย์พริกไทยในการป้องกันตัวตามข้อเสนอแนะในบทที่ 5 ต่อไป